

Bruxelles, 16. siječnja 2024.
(OR. en)

5477/24

ECOFIN 52
UEM 15
SOC 25
EMPL 18

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 5024/24

Predmet: Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2024.
– zaključci Vijeća (16. siječnja 2024.)

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci Vijeća o Izvješću o mehanizmu upozoravanja za 2024., koje je Vijeće za ekonomske i financijske poslove odobrilo na sastanku 16. siječnja 2024.

IZVJEŠĆE O MEHANIZMU UPOZORAVANJA ZA 2024.

– Zaključci Vijeća –

Vijeće Europske unije:

1. ISTIČE da je gospodarstvo EU-a i dalje otporno unatoč usporavanju 2023. NAPOMINJE da su više cijene energije i rast inflacije smanjili kupovnu moć, a stroži uvjeti financiranja koji su uslijedili negativno su utjecali na povjerenje i potražnju, dok je globalna trgovina oslabjela. UVIĐA da bi nedavni pad inflacije, zajedno s rastom plaća u većini država članica i kontinuirano snažnim tržištem rada trebali doprinijeti kupovnoj moći, što bi dovelo do povećanja potrošnje. NAGLAŠAVA da je nesigurnost i dalje visoka, među ostalim u pogledu geopolitičkih napetosti, opsega i brzine normalizacije stopa inflacije, razvoja uvjeta financiranja i stanja globalne potražnje, uz potencijalne učinke na makroekonomske neravnoteže.
2. ISTIČE važnost nastavka provedbe postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže u ranom utvrđivanju, sprečavanju i ispravljanju neravnoteža koje otežavaju pravilno funkcioniranje gospodarstava država članica, ekonomske i monetarne unije ili gospodarstva Europske unije u cjelini. POZDRAVLJA Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2024., kojim se otvara trinaesti godišnji ciklus provedbe postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže.
3. OPĆENITO SE SLAŽE s procjenom iz Izvješća o mehanizmu upozoravanja u pogledu razvoja makroekonomskih neravnoteža i novih rizika. NAPOMINJE da su se salda tekućih računa gotovo svih država članica 2022. znatno smanjila, prvenstveno zbog naglog porasta cijena energije, nakon čega je tijekom 2023. uslijedilo povećanje u većini država članica potaknuto oporavkom trgovinskih bilanci, pri čemu neke države članice i dalje bilježe velike suficite i deficite. I tekući račun europodručja znatno se smanjio 2022., ali se tijekom 2023. oporavio i bio u suficitu. UVIĐA da su se velike neto vanjske pozicije stanja općenito smanjile u gotovo svim državama članicama, ali su i dalje znatne.

4. NAPOMINJE da bi stalne razlike u inflaciji među državama članicama mogle predstavljati izazove za konkurentnost, koji su dosad bili ograničeni. PRIMA NA ZNANJE da su se nominalni jedinični troškovi rada znatno povećali u cijelom EU-u u kontekstu rekordno visokog sudjelovanja na tržištu rada i niske nezaposlenosti te uz visoku inflaciju. UVIDA učinke cijena energije i robe na smanjenje udjela na izvoznom tržištu i aprecijaciju nominalnih efektivnih tečajnih stopa u većini država članica, nakon deprecijacije 2022. NAPOMINJE da neke države članice bilježe velike realne aprecijacije uzrokovane inflacijom koja je više nego u zemljama trgovinskim partnerima.
5. ISTIČE da se visoki udjeli duga privatnog i javnog sektora i dalje smanjuju u većini država članica. UVIDA da paketi potpore za ublažavanje posljedica pandemije i mjere za ublažavanje viših cijena energije negativno utječu na udjele javnog duga, koji su u većini država članica i dalje viši nego prije krize uzrokovane bolešću COVID-19. NAPOMINJE da su razine korporativnog duga u mnogim državama članicama i dalje visoke i iznad razina prije pandemije, što je čimbenik rizika. PRIMA NA ZNANJE sve veće kamatno opterećenje i moguće posljedice strožih uvjeta financiranja za visoki dug. ISTIČE da je štednja kućanstava i dalje uglavnom iznad razine prije pandemije. PRIMA NA ZNANJE umjeren rast cijena stambenih nekretnina, što predstavlja smanjenje cijena unatoč tomu što su one i dalje visoke u pojedinim državama članicama, uz mogućnost prelijevanja na druge sektore. NAPOMINJE da je bankarski sektor i dalje dobro kapitaliziran, s dovoljnom likvidnošću te niskom i stabilnom razinom neprihodonosnih kredita.
6. POZDRAVLJA visokokvalitetnu analizu u Izvješću o mehanizmu upozoravanja. PRIMA NA ZNANJE procjenu mogućeg razvoja rizikâ u budućnosti, važnost analize pokazatelja stanja i veću vidljivost dimenzija EU-a i europodručja u tom izvješću. PRIMA NA ZNANJE namjeru Komisije da provede detaljna preispitivanja za jedanaest država članica u kojima su u svibnju 2023. utvrđene neravnoteže ili prekomjerne neravnoteže, kao i za još jednu državu članicu zbog moguće pojave neravnoteža. NAPOMINJE da su u navedenom izvješću utvrđene još četiri države članice koje zaslužuju pozornost s obzirom na određena kretanja iako nisu pogođene neravnotežama odnosno izložene riziku od neravnoteža.

7. POZIVA na učinkovitu provedbu i bolju integraciju postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže u okvir gospodarskog upravljanja, koji se trenutačno revidira. POZDRAVLJA aktualno redovito preispitivanje tablice rezultata postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže. NAGLAŠAVA da su potrebni pomno praćenje postojećih i potencijalnih novih neravnoteža te pravodoban odgovor politika, uključujući provedbu relevantnih reformi kako se preporučuje u preporukama za pojedine zemlje u kontekstu europskog semestra i navodi u planovima za oporavak i otpornost.
 8. ISTIČE da se sprečavanjem i ispravljanjem makroekonomskih neravnoteža povećava sposobnost država članica za odgovor na šokove i podupire gospodarska konvergencija. NAGLAŠAVA da smanjenje svih neravnoteža doprinosi ukupnoj otpornosti gospodarstva EU-a i može dovesti do pozitivnih prelijevanja u cijelom europodručju i EU-u.
-